

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "
Nrul de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20

INSERTIUNILE
se primesc la admnia-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Legea legilor.

De Ioan Slavici.

Ne sbuciumăm noi oamenii să mergem de capul nostru înainte pe cărări de noi înșine croite, dar mereu ne oprim din drum cumpriși de simțământul, că, stând sub stăpânirea unei legi nemiloase, suntem duși împotriva propriei noastre voințe și că mai curând ori mai târziu tot nu unde dorim, ci unde trebuie o să ajungem.

Se impune gândul, că chestiunea reformei electorale nu poate să fie în Ungaria rațional rezolvată câtă vreme nu ne vom fi împacat cu gândul, că alegerile n'au să se facă după împărțiri teritoriale, ci după colegii constituite din alegători de aceeași naționalitate și că pacea se va restabili numai după ce i-se va fi asigurat fiecărei naționalități un anumit număr de reprezentanți, pe cari și-i alege după buna ei chibzuință și-i trimite în parlament.

Nu vreau însă oamenii de azi să se împace cu gândul acesta și mai ales că nu vreau să se sperie cei mai mulți de consecvențele sufragiului universal — luat în înțelețul cel adevărat al cuvântului.

Mai ales maghiarii și germanii, cari sunt rișipii printre masele de români ori de slavi, își pierd înțirirea politică, dacă se introduce adevăratul sufragiu universal.

Se caută deci fel de fel de chițibușuri legislative ori administrative spre a salva minoritățile osândite a fi pierdute ori spre a le preface chiar în majorități. Acesta e rostul dorinței de a da unor anumiți cetățeni câte două, ba chiar și câte trei voturi și de a face o nouă împărțire administrativă a țării. Ba tot în vederea acestui scop e vorba să se cheltuiască o sută de milioane pentru colonizări. Vorba e ca minoritățile să mai fie sporite și cu colonișii.

Dacă ne dăm însă seamă, rezultatul final al acestor silințe e împărțirea după naționalități.

N'o vreau, dar o pregătesc și-o fac indispensabilă.

Ceeace românii au voit totdeauna și vor și astăzi e mai ales să-și poată petrece viața pe cât să poate ei de ei, fără ca să fie nevoiți a se hărțui cu alți concetățeni ai lor. Au obținut-o aceasta pentru viața lor bisericască și pentru cea școlară. Ei se bucură, dacă li-se pregătește în marginile posibilității o asemenea isolare și în ceeace privește viața economică și cea politică.

Dar vorba e, ca să se peardă o mulțime de minorități române.

Ei, se vor pierde pentru viața politică, dar grija noastră e să nu să peardă și pentru

cea culturală, care pentru noi e cea hotărâtoare.

Mai e apoi și altă ceva.

Așa cum au croit-o înțelepții dela Budapesta cu risipirea sistematică a populațiunii maghiare, ajungem în curând la timpul, când o foarte însemnată parte din poporul maghiar vor fi oameni, care nu vorbesc numai limba maghara și se deosebesc de maghiari și în ceeace privește obiceiurile și felul de a vede. Atunci apoi, cel puțin atunci vor fi chiar înțelepții dela Budapesta aceia, care vor cere cu multă stăruință ceeace azi nu vor să înțeleagă.

De-ocamdată ei se sbuciumă și-și închipuie, că umblă în cărări de ei înșiși croite.

Delegații români însărcinați a trata condițiile unei convenții comerciale cu Austro-Ungaria, vor pleca la Viena în ziua de 20 Septembrie a. c.

Consiliu de miniștri. Azi la orele 12 se va ține un consiliu de miniștri în Budapesta, la care vor lua parte toți membrii guvernului, discutându-se chestiunile politice de actualitate.

Miniștrii comuni la Budapesta. Ministrul afacerilor externe, baronul de Aehrenthal și ministrul de război Schönach, vor sosi la Budapesta azi, ministrul finanțelor comune, baronul de Burian sosește mâine, iar prim ministrul Austriei, baronul de Beck poimâne, Vineri în 2 Octombrie.

Venirea miniștrilor la Budapesta e prilejită de vizita suveranilor spanioli, cari sosesc mâine Joi.

Bánffy să retrage din viața publică. Baronul Bánffy e abătut și desamăgit. El a declarat că se retrage din viața publică. Boala lui și mai ales »deşertăciunea goală« a vieții publice de azi îl indispuie și îl desgustă. El a lipsit și la primirea consilierilor intimi dela curte, motivându-și lipsa prin boala sa.

Înțelegem indispoziția baronului Bánffy, căci nici nu poate fi decât tristă și goală o viață publică în care el nu mai are nici un rol și nici un rost personal. Cât pentru ideile sale însă, lupta pentru »ideia de stat național ungar«, »șovinismul faptelor«, contele nu se poate plânge. Guvernul de azi nu-i decât elevul credincios al fanaticului maniac al »ideii de stat«, și păzește cu sfințenie patrimoniul lăsat de Bánffy.

Instalarea lui Bogdanovici. Congresul național al bisericii săbești e convocat pe 3 Oct., când se va citi rescriptul M. Sale prin care se întărește alegerea noului patriarh sârb. Instalarea lui se va face în 4 Oct.

Ministrul Apponyi a fost primit e i în audiență privată de către M. Sa împăratul. Ministrul — după cum se afirma — a referat între altele despre autonomia bisericii catolice.

Contele Apponyi să va prezenta în 18 Oct. în fața alegătorilor săi din Jászberény pentru a-și rosti darea sa de seamă. El va stăruii mai cu seamă asupra fuziunii și asupra altor chestiuni actuale.

Importante declarații în mesaj. După informațiile unui ziar din Viena, mesajul de deschidere al delegațiilor va cuprinde importante declarații ale coroanei cu privire la chestiunea orientală. Chestiile atinse în mesaj vor fi: constituția Turciei, chestiunea macedoneană și Bosnia și Herțegovina. După deschiderea delegațiilor, ele să vor ajurnă pentru mai multe zile pentru ca del gații să studieze bugetul cheltuelilor comune.

Nunciul papal la primatele Vaszary. Grigore di Belmonte, nunciul papal, însoțit de secretarul său Msgr. Rasai, i-a făcut ieri o vizită primatului catolic Vaszary. Cei doi prelați s'au întreținut multă vreme, discutând mai ales despre autonomia catolică și despre aranjarea congruiei. Buia papală »Ne temere« încă va fi format obiect de discuție.

Răspuns notei franco-spaniole. Din Viena se anunță că ministerul de externe a remis ambasadorului francez de acolo răspunsul său la nota franco-spaniolă în chestiunea Marocului. Răspunsul aprobă toate punctele mai esențiale cuprinse în proiectele franco-spaniole și accentuează necesitatea unei proceduri solidare în chestiunea a puterilor din Europa.

Atitudinea croaților în chestiunea Bosniei. Comisia executivă a coaliției croato-sârbești a ținut zilele trecute o ședință, discutând atitudinea ce vor respecta croații la desbaterile delegațiilor. După cum se știe croșii vor aduce în discuție în legătură cu situația politică din Bosnia și Herțegovina și stările actuale din Croația. Comisia administrativă a hotărât să convoce ședința plenară a coaliției pe 21 Octombrie în Agram. La ședința aceasta dintre cele 88 cercuri electorale din Croația vor fi reprezentate numai 56 cercuri.

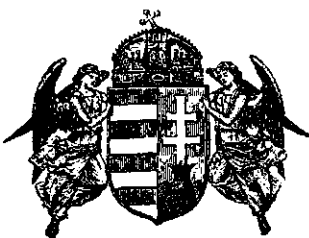
Croșii vor cuprinde gravaminele lor într'un memorandum pentru informarea străinătății. Memorandumul va atinge chestiunea propagandei pansârbești și va descrie situația celor arestați pe motivul complicității. Va strânge apoi mănunchiu volnicile guvernului a căror culme e nerespectarea constituției și nesocotirea voinței poporului. Croșii sunt amărâți văzând că guvernul n'a convocat nici până azi dieta, împotriva dispoziției pozitive a legii.

După cum se anunță din Agram, baronul Rauch va pleca azi la Budapesta.

Neumann M.

Mare deposit de

haine pentru bărbați, băeți și fete.

furnizorul curții ces. reg. în Arad.

A apărut prețcurentul ilustrat al articlilor

recunoscuți de calitatea cea mai bună.

La dorință gratuit și scutit de taxă.

Independența Bulgariei.

În Balcani au început să bată iarăși vânturi primejdioase, stârnite de eforturile Bulgariei de a se proclama regat independent. După repețitele încercări din trecut rămase în urma constelației politice din Balcani fără rezultat, dela inaugurarea erei constituționale în Turcia încoace, dar și înainte prin sângeroasele operații de a tulbura și mai mult situația haotică în împărăția otomană, Bulgaria își țese cu zor acțiunea diplomatică menită a realiza visul ei de independență. Se pare că decând turcii tineri au deslegat atât de fericit nodul gordian al chestiunii balcanice, dând astfel de mal cabala politice de extindere a puterilor europene, s'a creat o zodie mai prielnică a spirărilor bulgare. Profitând de chestia Geșov a încercat să respire umbra ce întunecă demnitățile ei: supremația fictivă a Turciei. În urma organizației militare moderne ce posedă și a progreselor ce a făcut pe toate terenele, încrederea în forțele proprii inspiră Bulgariei mai multă energie ca în trecut, cece sa dovedit în chestiunea Geșov și apare de prezent din ținuta ei în chestiunea liniei ferate din Rumelia de Ost. Vizita principelui Ferdinand la Budapesta e deja un însemnat pas întru a câștiga puterile semnate ale tratatului de Berlin pentru proclamarea independenței Bulgariei.

Bulgaria întâmpină însă mari greutăți în special din partea Angliei și a Rusiei cari bănuiesc la spatele intențiilor ei politica de interes a Austro-Ungariei. Puterile nu-și pot împăca interesele eterogene, în mare parte imaginare și nelămurite. Firele noii complicații și sortile de reușită ale Bulgariei nu se pot ochi încă de pe acum, dar nu e exclus ca lumea să fie pusă în fața unui eveniment politic neașteptat și surprinzător în măsura în care a surprins inaugurarea constituției în Turcia.

Asupra stadiului prezent al chestiunii dăm următoarele telegrame de informație:

Viena. — *Extrablatt* scrie: Turcia a făcut demersuri pe lângă marile puteri pentru ca acestea să îndemne Bulgaria să restituie calea ferată orientală. Demersurile nu s'au făcut în forma unei note oficiale ci prin comunicări verbale făcute de reprezentanții Turciei, pe lângă guvernele puterilor semnatare ale tratatului de Berlin. E sigur că în urma acestui demers puterile vor lua o hotărâre oarecare. În cercurile diplomatice locale se crede că Bulgaria se silește din răspuțeri să poată proclama independența.

Viena, 29 Sept. — În palatul Coburg din Viena Daminec a avut loc o consfătuire de mare însemnătate. Principele Ferdinand, care petrece la Viena incognito, a chemat la sine, din Sofia, pe Nakoff, ministru de comerț și pe Malinov, ministru președinte. Cei doi ministri au sosit la Viena în mare secret și după consfătuire la care de sine înțeles a participat și Sarafov, consulul diplomatic bulgar, au călătorit îndată înapoi la Sofia. Principele Ferdinand a plecat la Paris.

Londra, 29 Sept. Aproape întreaga presă a adoptat lozincă dată de ziarul „Times“, că în dosul acțiunii bulgare se ascund intrigi germano-austro-ungare.

Ziarul „Morning Post“ anunță din Petersburg, că guvernul rus a abandonat ideea anexării către Bulgaria a căii ferate orientale, precum și ideea proclamării principelui Ferdinand de domnitor independent.

Ziarul „Daily Telegraph“ anunță tot din Petersburg că contele Berchtold, ambasadorul austro-ungar și a întrerupt concediul și fiind cu considerare la situația tot mai gravă dintre Turcia și Bulgaria, în săptămâna viitoare va întoarce la Petersburg.

Londra, 29 Sept. „Daily Mail“ scrie, că primul ministru bulgar ar fi declarat, că Bulgariei nici prin gând nu i trece să restituie calea ferată din Ostul Rumeliei, nădăjduiește însă să găsească modalitatea potrivită de a încheia o învoială cu actualul posesor al căii ferate.

Constantinopole, 29 Sept. Ministrul de război a rechemat la Constantinopole pe toți atașaii militari străini, ca să participe la un consiliu de război, care se va ține în cerând și care va discuta situația militară din Balcani.

Viena, 29 Sept. Cercurile financiare interesate, precum și cercurile oficioase sunt de acord, că Bulgaria e datoră să restituie calea ferată ocupată de ea. Se așteaptă în chestiune o conferință apropiată a cercurilor financiare, ce se va convoia la Berlin.

Situația politică.

DI Alexandru Valda condamnând pe sârbii radicali.

Iată ce a declarat dl deputat Al. Valda unui redactor al »Luptei« privitor la atitudinea partidului radical sârbesc:

»Pentru solidaritatea, ce o avem cu națiunea sârbă, ar fi de dorit, ca duplicitatea unei părți dinre reprezentanții acelei națiuni să ni-se lămurască printr'un cuvânt al însăși națiunii sârbe.

Dar și până la asemenea lămurire, fiind vorba de persoanele deputaților sârbi radicali, în slaul partidului naționalităților ținuta acestor domni cu nesfârșitele lor alergări pe la Kossuth și pe la toate ușile coaliției, cerând de aici sfat, cum să se poarte în chestiunile națiunii sârbe — n'a putut să lase, decât impresia cea mai penibilă.

Noi, cei din partid am tăcut și am făcut pe n'aude n'a vede; pentru că după uzajele politice de ori unde, în asemenea caz și ivindu-se dintr'o parte astfel de tendințe, cuvântul cel dintâiu nu se așteptă dela noi.

Fiindcă am tăcut atâta timp, deputații sârbi radicali cred că ar merge cu cea mai penibilă duplicitate a domnilor lor — până la infinit? N'ași îndrăzni să garantez aceasta. Nici chiar în cel mai tolerant partid din lume.

— Ne autorizați să scriem aceste?

— Da. Și puteți să adăogiți, că eu unul, mă mir, pentru că deputații radicali sârbi, atunci, când au crezut, că trebuie să se abată pe căi, cari nu sunt compatibile cu prezența lor în partidul naționalităților, pentru că nu au avut tăria de a-și trage consecințele, cari le erau impuse prin corectitatea politică?

Intr'adevăr este de dorit ca partidul național să creieze o situație limpede în privința aceasta.

Votul indirect părăsit?

Unele ziare afirmă că guvernul a părăsit ideea votul indirect acordat analfabeților așa cum el rezultă din proiectul surprins de »Népszava«. Dimpotrivă »Az Ujság« afirmă că guvernul a adoptat ideea asta mai târziu pentru a spori numărul persoanelor cu câte un vot deoarece el era prea mic în raport cu numărul persoanelor având câte două și trei voturi.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Henric Ibsen.

Împărat și Galilean.

Am gândit că lectura câtorva fragmente din opera cea mai însemnată a lui H. Ibsen ar fi de natură a interesa pe cititorii noștri, până să poată avea sub ochi o traducere complectă. *Împărat și Galilean* este o povestire psihologică a împăratului Iulian Apostatul, în care e reprezentată lupta sa, oarecum personală, cu Hristos. Ea cuprinde două părți, fiecare împărțită în cinci acte, *Apostazia lui Cesar și Împăratul Iulian*.

Întâiul fragment, pe care îl dau în numărul de față, cuprinde sfârșitul celui de al doilea act al părții întâi. Tânărul Iulian care nu aspiră încă la împărăție, a căpătat dela împăratul Constantin permisiunea de a părăsi curtea; el e la Atena, și după o serbare de studenți în vremea căreia el și a pus pe cap o coroană de trandafiri, s'a retras din mulțime ca să vorbească cu prietenul său Vasile din Cezarea, într'un loc încunjurat cu portice. În vremea aceasta a sosit o corabie aducând scrisori din Capadocia. Vasile capătă una dela sora sa Makrina.

Prințul Iulian ... Spune-mi, ce scrie iarăși Makrina? Eră ceva... Imi pare că spuneai... cum numiai tu, știrile celelalte?

Vasile din Cezarea. Ciudate.

Prințul Iulian. Da, da, — ce este?

Vasile din Cezarea. Scrie relativ la Maximos în Efes.

Prințul Iulian. (cu vioiciune) Misticul?

Vasile din Cezarea. Da, omul acesta misterios. Se arată din nou de data asta la Efes. Toată țara e în mișcare. Numele lui Maximos e pe toate buzele. Ori că-i un șarlatan, ori că a încheiat o legătură blăstămată cu anumite duhuri. Mulți creștini chiar se lasă să fie atrași de semnele și de faptele lui defăimătoare.

Prințul Iulian. Apoi, apoi, te rog!

Vasile din Cezarea. Nu mai e nimic despre el. Makrina scrie numai că ea vede în înapoierea lui Maximos o mărturie că suntem supt stăpânirea mâniei lui Dumnezeu. Crede că trebuie să ne așteptăm la mari nenorociri pentru păcatele noastre.

Prințul Iulian. Da, da, da! — Ascultă Vasile, sora ta trebuie să fie o adevărată femeie rară.

Vasile din Cezarea. Este, în adevăr.

Prințul Iulian. Când îmi povestești scrisorile ei, îmi pare că stau în fața unui întreg desăvârșit, pe care l-am dorit de multă vreme. Spune-mi, se mai gândește ea să se retragă din lume, și să trăiască în vre-o singurătate?

Vasile din Cezarea. Se gândește mereu, foarte hotărât.

Prințul Iulian. În adevăr? Ea, în care toate darurile par răspândite? Ea, care trebuie să fie totodată tinără și frumoasă; ea care are comoare de așteptat, și care stăpânește — cel puțin pentru o femeie — o așa de mare înțelepciune! Știi tu, Vasile, că ard ca s'o văd? — Ce vrea ea în singurătate?

Vasile din Cezarea. Ți-am mai spus, logodnicul ei e mort. Ea îl consideră ca bărbatul ei viitor, căruia îi datorează toate gândurile ei și în fața căruia ea trebuie să apară curată.

Prințul Iulian. Ciudat, tare e atrasă astăzi lumea spre singurătate. — Când scrii Makrina, poți să-i spui că și eu...

Vasile din Cezarea. Ea știe. Iulian; dar nu crede.

Prințul Iulian. De ce nu? Ce scrie ea?

Vasile din Cezarea. Te rog, prietene, scutește-mă.

Prințul Iulian. De mă lubești, să nu-mi ascunzi un cuvânt din ceice scrie.

Vasile din Cezarea. Li întinde scrisoarea. Așa vrei tu; — citește; se începe aici.

Prințul Iulian. »De câteori îmi vorbește de tinărul văr al împăratului, care ție prieten, sufletul mi se umple de o mare bucurie nestăpânită«. — O Vasile, ajută-mă; urmează pentru mine.

Vasile din Cezarea. »Povestirea ta despre siguranța plină de încredere, cu care a venit la Atena, îmi pareă un tablou din vremea vechilor scripturi. Da, eu cred că-i David înviaț, care trebuie să nimicească luptele păgânilor. Duhul Domnului să fie cu el deapururi.

Prințul Iulian îl prinde de braț.

Destul! Și ea? Ce cereți adecă voi toți, ca un singur glas, dela mine? Am făcut eu vre-o legătură cu voi să mă hărțuesc cu lei?

Vasile din Cezarea. Cum se face ca toți credincioșii să între spre tine într'o așteptare neliniștită?

Prințul Iulian face câțiva pași încoace și încolo sub portic, se oprește și prinde scrisoarea.

Dă-o; lasă-mă să văd. (Citește) »Duhul Domnului să fie cu el deapururi«.

O Vasile, de așa putea! — Dar eu mă simt ca Dedal, între cer și mare. Înălțime amețitoare și

Studentii unguri cer vot.

Studentimea ungurească din Budapesta a ținut ieri o adunare în care a hotărât să ceară vot de vot tuturor studenților având vârsta de 14 ani.

Socialiștii și naționaliștii la Sibiu.

Intrunirea socialistă de Dumineca trecută pe votul universal, ținută la Sibiu, dl Dr. Nae Comșa a luat cuvântul vorbind românii în numele partidului național pentru votul universal. Cuvântarea sa a găsit ecoul simpatice al mii de vre-o 1500 de muncitori adunați.

Declarațiile lui Barabás despre lucrările delegațiilor.

Prezintele delegației ungurești, deputatul Barabás a făcut mai multe declarații unui ziarist ungar despre lucrările delegațiilor. Intre chestiunile la ordinea zilei va fi și chestiunea Bosni, Croații vor ridica chestiunea constituției bosni.

Chestiunea lefărilor oficerilor precum și plăților soldaților încă va fi rezolvită.

Aspirațiile ungurești în armată vor fi din nou revizuite în delegații. Miniștrii comuni vor refera supra felului cum au executat hotărârile anului recut. Să va discuta reforma codului militar. (chestiune foarte însemnată va fi noua împărțire a comenzilor militare pentru înrolări (Ergänzungsbezirk kommando). Delegațiunea ungurească va cere să fie împărțite astfel încât să se fie seamă de interesele specifice ungurești. Ceeace nu va să zică altceva decât distribuirea recrutiilor nemăghari printre maghiari în scopul maghiarizării creându-se pretutindeni regimente amestecate.

Chestiunea contingentului militar nu va fi pusă, după Barabás, nici acum la ordinea zilei.

Partidele și votul plural.

Tara noastră nu s'a descurtat în ultimul timp și indignarea ce-a cuprins-o aflând de intențiunile criminale ce nutrește guvernul față de drepturile poporului. Proiectul surprins de ziarul »Népszava« a stârnit viua agitație și în sânul partidelor ungurești, cari grăbesc cu toate să-și precizeze atitudinea față de votul plural. E firesc că gloatele hămesiiilor după mandate au în vedere siguranța man-

datelor lor, cari le asigură bălăbănirea și pe mai departe în grația slăviților lor stăpâni.

Partidul constituțional

n'are nimic împotriva votului plural. S'ar putea să aibă altă părere aristocrației potentăți, proprietarii latifundiilor de mii și mii de pogoane? Sașii cari sunt și ei pupăză pe colac în partidul constituțional para șovăi. Proverbialul lor oportunism îi mai zăpăcește o leacă.

Partidul poporal

Își teme alegătorii slovaci, cari vor primi în mare parte numai vot zecimal. Peste tot pușini alegători poporali vor primi două și trei voturi, căci nemeșii scăpătați de dincolo de Dunăre, în mare parte țărani și cari formează majoritatea cercurilor poporale vor primi numai câte un vot. O parte însemnată a partidului poporal e prin urmare împotriva votului plural. Frațiunea Rakovszky însă e cu multă recunoștință pentru chipul fericit în care a rezolvit Andrássy reforma.

Partidul kossuthist.

Frațiunea Holló își ține mai stăruiește încă în punctul său de vedere împotriva principiului pluralității. Holló are »nedumeriri« mai mult pentru a se ghozăvi. Guvernul însă e clar că »nedumeririle« se topesc ca ceara de fața focului, focul fiind vorba dulceagă a guvernului însoțită de argumente sunătoare. Vorba vine: Holló — »corb« la corb nu scoate ochii.

Partidul stânga

conform declarațiilor lui Farkasházi făcute înaintea unui colaborator al ziarului »Népszava«, va lupta din răzputeri împotriva votului plural, care nu corespunde promisiunilor făcute de coroană, guvern și partidele coaliționiste. Votul plural desfidă principiile moștenite de la Ludovic Kossuth și e merit să încerce și mai mult situația țării noastre și a societății noastre.

Vechii liberali sunt căbăniți pentru scrisoarea contelui Tisza, care a salvat coaliția. Nu aprobă atitudinea lui Tisza și sunt ab ovo împotriva oricărei pluralități.

Din România.

Muzeul județului Ilfov. Prefectura județului Ilfov a trimis un nou apel populației din județ pentru a da concursul în scopul complectării muzeului județului.

Di Em. Porumbaru, care după cum se știe a reprezentat România la congresul de geografie din Geneva, a fost rugat de președintele congresului, dl Arthur Coréde, să prezinte secretariatului însărcinat cu întocmirea memoriului conferința sa asupra »Lacrărilor comisiunii dunărene«.

Călătorie de studiu. Dl Rădulescu, subdirectorul Inchișorilor, va pleca zilele acestea, în concediu, în străinătate.

D-sa va vizita mai toate direcțiunile Inchișorilor din Europa, precum și penitenciarele din diferite state.

Societăți de lectură. Direcțiunea învățământului secundar din ministerul instrucției, a înaintat directorilor de licee o circulară prin care le aduce la cunoștință că ministerul a văzut cu mulțumire înființându-se în mai multe părți societăți de lectură între școlarii secundari și că dorința domnului ministru este că dacă în aceea școală nu există o asemenea societate să caute ea, în scurt timp, să se înființeze cu ajutorul profesorilor.

Pe de altă parte autoritatea școlară săgăduiește tot concursul pentru îndeplinirea acestui scop, bineînțeles în limitele puterii sale.

Date privitoare la meseriași. Terminându-se în cea mai mare parte cu strângerea datelor privitoare la statistica meseriașilor, se va începe în cursul săptămânii viitoare centralizarea acestor date.

Din străinătate.

Programul secret al tinerilor turci. Ziarul »Fremdenblatt« declară că preținsul program secret al tinerilor turci, semnalat din Salonic, nu poate fi decât o tentativă făcută de câțiva membri ai partidului, având opinii extreme.

Tinerii turci competenți au dat în totdeauna dovezi de un mare tact politic și de o înțelegere dreaptă a faptelor din politica europeană și

prăpastie fără fund. — Ce înțeles să fie în glasuile acestea, cari îmi strigă, din apus și din răsărit, că eu trebuie să mântuiesc creștinătatea? Unde este ea, creștinătatea aceasta, cine trebuie să fie mântuită? Să fie pe lângă împărat ori pe lângă Cezar? Eu cred că faptele lor spun destul de limburit: Nu, nu! Să fie lângă cei puternici și cei mari, — pe lângă aceste jumătăți de oameni ai curții, lacomi cari își încruciează mâinile peste burțile lor sătule, și privesc; oare fiul lui Dumnezeu a fost făcut din nimic? Ori să fie mai curând pe lângă camenii luminați, pe lângă aceia, ca mine și ca mine, cari au băut la izvoarele păgâne frumosul și înțelepciunea? Oare nu înclină cea mai mare parte din frații noștri spre răstăcirea arănată, pentru care împăratul a fost însuși așa de favorabil? Și acum, toată mulțimea aceasta sdrențuroasă a împărăției, — toți aceia cari se deslănțuiesc asupra templelor, cari masacrează pe păgâni și familiile păgâne! Aceasta pentru cauza lui Hristos? Ha! ha! — Poți să întrebi pe Makrina dacă trebuie să cauți creștinătatea în singurătate — ori mai de grabă în orașe? Poate pe lângă brutarii aceia din Constantinopol, cari decurând s'au bătut cu pumnii, ca să lămurească chestiunea dacă Sfânta Treime se compune din trei persoane sau din trei ipostasuri! — Căruia din toți ar voi Hristos să-i dea aprobarea sa, când s'ar mai cobori odată pe pământ? eși de acolo, cu lămpa lui Diogene, Vasile! Luminează noaptea aceasta întunecoasă. — Unde-i creștinătatea?

Vasile din Cezarea. Caută răspunsul acolo unde îl găsești în toate vremile de slăbiciune.

Prințul Iulian. Nu astupă fântâna științei tale! Răcorește-mă dacă poți. Unde pot căuta și găsi?

Vasile din Cezarea. În scripturile sfinților. *Prințul Iulian.* Acelaș răspuns, care îți seacă sufletul. Cărți tot cărți! Când m'am întors spre Libanios am auzit: cărți, cărți! Acum că mă întorc spre voi, — cărți, cărți, cărți! Piatră în loc de pâine! Eu n'am nevoie de cărți; — de hrană am nevoie, de a intra în legătură, față în față, cu duhul. Oare lui Saul l-a dat vederea vre-o carte? Nu o rază de lumină, care l-a atins, o arătare, un glas?

Vasile din Cezarea. Uși arătarea și glasul pe care Agaton din Makedon —?

Prințul Iulian. O solie neînțeleasă; un oracol, pe care nu l pot descifra. Eram oare eu alesul? Moștenitorul împărăției, se zicea. Dar care împărăție? Mii de indoleli stau în vorbele acestora. Eu nu știu decât un lucru: la Atena nu i groapa cu lei. Dar unde, unde? Oh! Băjbâi ca Saul prin noapte. Dacă Hristos vreă ceva de la mine, apoi să vorbească deslușit. Odată degetul pe bubă.

Vasile din Cezarea. Și cu toate acestea e scris...

Prințul Iulian. Știu tot ceia ce-i scris. Ceia ce-i scris nu-i adevărul viu. Tu nu te simți desguștat și înăbușit, ca pe bordul unei corăbii de pacea de pe dansa, clătinat între viață, între scriptură, între înțelepciunea și frumseța păgână? E lipsă de o revelațiune nouă. Ori arătarea a ceva nou. Trebuie, zic; vremea a sosit. — Da, o revelațiune! O Vasile de ai putea-o trage, prin rugăciunile tale, asupra-mi! O moarte îngrozitoare dacă trebuiește! O moarte! — ah, mă cuprinde amețea gândindu-mă la bucuria aceasta; corcana de spini pe frunte-mi! (Se apucă cu mâinile de cap ia c roana de trandafir, pe care

o sfășie, gândește îndelung și zice cu glas potolită:) Ea. Uitasem de asta. (Aruncă coroana) Un singur lucru am învățat la Atena.

Vasile din Cezarea. Ce lucru, Iulian?

Prințul Iulian. Antica frumusețe nu mai e frumoasă, iar adevărul cel nou, nu mai e adevărat. (Dascălul de înțelepciune Libanios vine repede din portic pe partea dreaptă).

Dascălul de înțelepciune Libanios. I-al nostru, i-al nostru!

Prințul Iulian. Cine, prea iubite frate?

Dascălul de înțelepciune Libanios. S'a prins în propria lui cursă!

Prințul Iulian. Aha, — un filosof așa-dar?

Dascălul de înțelepciune Libanios. Dușmanul ori cărei înțelepciuni.

Prințul Iulian. Cine, cine dară, te întreb?

Dascălul de înțelepciune Libanios. Tu nu știi într'adevăr? N'ai auzit despre știrile cu privire la Maximos?

Prințul Iulian. Maximos? O, ai dară bună-tatea.

Dascălul de înțelepciune Libanios. Ar fi să mergi cu visătorul acesta exaltat, pas cu pas, până la nebunie.

Prințul Iulian. Cu alte vorbe, până la înțelepciunea cea mai înaltă.

Dascălul de înțelepciune Libanios. Da, se poate — zice. Dar acum, trebuie să se lucreze și să se prindă momentul. Tu, prea stimatul nostru Iulian, tu ești omul trebuincios. Tu ești dar bun al împăratului. Toți prietenii cei adevărați ai înțelepciunii își pun nădejdea în tine, aci ca și în Nicomedia.

în cea particulă a peninsulei balcanice. După experiența căpătată de către tinerii turci, prin patriotismul lor energic, prin prudența și moderațiunea arătată, influența lor asupra afacerilor statului nu poate fi decât folositoare.

Tinerii turci se bucură de toate simpatiile puterilor; ei au fost și sunt factorii cei mai influenți ai țerei, care ocupă toate forțele cele mai nobile din Turcia. Aceste simpatii vor rămâne asigurate operei lor pașnice.

Manifestații patriotice în Bulgaria. Zilele trecute a avut loc aci o mare manifestație cu prilejul afacerii căilor ferate orientale. Erau de față mai multe mii de persoane, cari au aclamat o rezoluție aprobând luarea în posesie de către guvernul bulgar a acestor căi ferate. Adunarea a promis ajutorul său cabinetului, cerându-i să nu restituască drumurile de fier ocupate.

Asemeni manifestațiuni a avut loc la Rusciuc și în mai multe orașe din Bulgaria meridională.

Turcia și Bulgaria. Ieri s'a ținut sub președinția sultanului un consiliu la care au luat parte marele vizir și ministrul de război.

Se zice că consiliul a fost provocat de atitudinea Bulgariei, care vrea să aducă la suprafață chestiunile politice, cari o privesc și de care se vorbește cu atâta aprindere actualmente.

In reșatul femeilor.

(Urmare și fine).

Da, vor continua pictorii să lucreze, însă dincolo de hotarele Patriei, căci pe lângă mijloacele vor lipsi chiar subiectele artei; nu vor mai fi modele, nu vor mai fi evenimente demne de a fi consacrate pe pânză, nici chiar figuri care să fie schișate, deoarece foarte puțini sau chiar nimeni nu ar mai voi să păstreze trăsăturile atâtor neveste ce a avut sau a atâtor necunoscuți să intre în țară numai acelea cari nu ar fi lăsați la sănătatea și la morala tinerimei, sau acelea cari ar fi recunoscute de utilitate publică. Prin urmare nu va fi literatură, și mai puțin, poezie; acestea ar fi cuvinte lipsite de simț într'o co-sociațiune care e pusă, din fericire, la adăpostul ori căruia atac pasional, în care individul nu e de cât o ființă pasivă a acelui organism care lucrează și care este statul; în care omul, cum este lipsit de personalitate tot așa este și de sarcina proprietății personale, de drepturile ereditare și de toate acele mărunțisuri juridice pen-

trucare se tipăresc și se studiază codicele și se agită avocații.

Nici o voce măiastră nu ar mai înălța imnuri de laudă pentru frumusețea „Madonei“, acum când femeilor puțin le-ar păsa de frumusețe, fiindu-le destul să întindă mâna pentru a găsi un bărbat, și nefiind permis, pe de altă parte, bărbatului de a refuza pe cine l-a ales.

Tăcerii lui Alceu, va corespunde — în părăsitele grădini ale lui Cupidon — tăcerea lui Soffo. Pe femei nu o mai interesează celelalte calități ale bărbatului, din momentul ce — ea și regina albiaelor — a întâlnit în el calitățile cari singure îi trebuiau, adică viociune și agilitate.

În sfârșit, totul va fi aranjat pentru liniștea și pentru bucuria comună.

Toți acei cari ar amenința hotarele acestui stat fericit, și prizonierii făcuți în războiu, toți vor fi uciși fără milă, pentru a nu turbura viața ideală a noului Eldorado. Până și duelul va dispărea cu desăvârșire, cel puțin dintre bărbați.

Câteva cazuri s'ar putea întâmpla, din gelozie, între femei, dar foarte rare, pentru că totul dupăcum s'a văzut, se va rezolva prin bună înțelegere, fără excese de sentiment și prin urmare fără ceartă.

De un rege va fi nevoie, dar numai pentru ca să comande armatele, și să încheie tratatele, deoarece în interiorul acestei republici de amazone nu ar servi la nimica autoritatea și forța. Un comitet de femei ar fi împuternicit de a rezolva toate conflictele și chestiunile de care bărbații nici n'ar fi înștiințați măcar. Până și cauzele neînțelegerilor vor fi în mare parte înlăturate, deoarece va lipsi cauza principală, „adeacă al meu“ și „al tău“, proprietatea fiind, bine înțeles, patrimoniul comun.

După 30 de ani, femeile, după ce au contribuit la cea mai importantă dintre funcțiunile sociale, care atunci ar fi reproducerea rasei, se vor dedica profesiunilor libere: vor fi doctorițe, profesore, profesori, etc., etc., și vor merge departe, procurând statului așa prosperitate la care nu au putut să colaboreze până atunci, deoarece au trebuit să se ocupe cu creșterea copiilor. În lumea noastră de astăzi, toate nefericirile încep tocmai după cei 30 de ani; atunci încep deziluziunile noastre, nemulțumirea de propriul destin, nevoia de independență, dorința de a ne bucura de fructele propriei munci.

De aceea, pentru că toate femeile ar fi egale până la 30 de ani, atât în ceea ce privește misiunea cât și poziția lor, nici una n'ar avea de

invidiat soarta celorlalte, sau să se căiască drumurile greșite sau să plângă timpul pierdut. Dacă câteodată speranțele procreației ar rămâne îngelate, atât femeia cât și bărbatul s'ar conștientiza că a fi mai norocoși în anul următor și nici nu ar avea de ce să se preocupe de grijea copiilor, pentru că întreținerea lor ar apărui numai asupra republicii. Astfel ar fi de dorit, fiecare mamă să dea statului numărul de copii pe care acesta li-l cere, 14 sau 16, a de cazurile când vor avea și gemeni.

Acelea dintre cititoarele mele cari petrec serbări și la baluri, să știe că în republica noastră aceste petreceri nu vor rămâne decât o artire istorică; baluri nu vor mai fi, pentru că care copilă își va alege cavalerul său înainte a fi dansat cu el; curte nu se va mai face celor, prin urmare nopți pierdute nu vor fi decât în cazurile de boală ale copiilor, caror fi azistați de vecinele „bătrâne“, pentru că aerul mame ale viitoarelor generații nu trebuie să-și sleiască forțele cu oboselile și insomniile.

Caracterul grav și taciturn al Dacilor va îngreuna să fie, prin forța lucrurilor, una din caracteristicile acestui popor ales. Bărbații nu vor avea gustul sau ambițiunea de a vorbi bine; căl vor fi dincolo de hotarele țării lor, nu vor vorbi de soțiile și de copii pe cari nu-i mai au și odată întorși acasă, nu li-se vor lăsa timp de a întortochia fraze, nici de a ține discursuri politice, căci femeile abia-i așteaptă să-i ia în primire, pentru a-i împiedeca să se amestece în întrunirile sau comitetele publice. Femeile pe de altă parte, aproape vor pierde învățul și a ciclă, fiind ocupate tot timpul cu grija copiilor sau pentru a îndeplini alte sarcini sociale. Băieții se vor învăța de timpuriu la cuminișie și la muncă, având în vedere că la 16 ani, dacă nu vor fi preparați la lupta pentru viață, vor fi condamnați la moarte, fără milă, într'un Stat în care nu este permis parasitismul lenșilor și incapacităților și în care este primit ca normă de guvernământ principiul lui Nietzsche, care condamnă mila ca o slăbiciune rușinoasă, care ne prejudiciază toate activitățile și anihilează libertatea judecății noastre.

În loc de a vedea copile așteptând cu nerăbdare „ursitul“, am putea, cel mult, să asistăm la spectacolul unor bărbați preocupați cu gândul de cine li vor alege. (Cel puțin de cele bătrâne sunt asigurați!) Nici unui bărbat femeia nu-i va încredința un secret dulce și chiar dacă va găsi să-i încredințeze, confidential nu se va mai interesa de secretul spus. Secrete, indiscrețiiuni — cuvinte lipsite de înțeles, — ca și fabula lui Mida, regele Frigiei. Astfel, „amorul credincios“ ar rămâne un fel de reminiscență, confusă, demnă

Prințul Iulian. Ascultă, excelente Libanios, cum eu nu știu totul.

Dascălul de înțelepciune Libanios. Așa dară că Maximos s'a explicat pe față asupra aceea ce păstrează fondul doctrinei sale.

Prințul Iulian. Și asta li învinuiești tu?

Dascălul de înțelepciune Libanios. A zis că poate porunci duhurilor și umbrelor.

Prințul Iulian. Îl prinde de manta. Libanios!

Dascălul de înțelepciune Libanios. Pe corabie se povestesc lucrurile cele mai stranii, și aici (arată o scrisoare) confratele Eusebios îmi dă toate lămuririle.

Prințul Iulian. Spirite și umbre.

Dascălul de înțelepciune Libanios. La Efes, de curând, într'o mare adunare de partizani și de dușmani, Maximos a practicat arte nepermise asupra statuei Hecatei. Eră în templul zeiței. Eusebios scrie că eră el însuș de față, și că a fost martor a tot ce s'a petrecut, dela început și până la sfârșit. Se făcu noapte neagră în jurul lor. Maximos pronunță rugăciuni ciudate, apoi cântă un imn pe care nu-l înțelese nimeni. Atunci făclia de marmoră se aprinse în mâna zeiței.

Vasile din Cezarea. Faptă nelegitimă.

Prințul Iulian. gâfâind. Și apoi?

Dascălul de înțelepciune Libanios. Și în viața lumină albăstruie văzură cu toții că chipul statuei prinse viață și le zâmbi.

Prințul Iulian. În sfârșit?

Dascălul de înțelepciune Libanios. Groaza ti cuprinse pe cei mai mulți. Se repeziră cu toții spre ușă. Pe mulți dintrânșii i-a cuprins boala în aiurări. Dar el însuși — ai crede Iulian? — fără a-și aduce aminte de soarta celor doi frați ai săi la Constantinopol și-a urmat drumul lui periculos, scandalos.

Prințul Iulian. Scandalos? Numești tu calea aceasta scandalosă? Nu aceasta duce la capătul oricărei înțelepciuni? Relațiuni între spirit și spirit.

Vasile din Cezarea. O scump prieten rătăcit!

Dascălul de înțelepciune Libanios. Zic mai mult decât scandalos! Ce-i Ecata? Ce sunt zeii peste tot, în ochii oamenilor luminați? Din fericire, noi nu mai trăim în vremea bătrânului cântăreț orb, Maximos ar fi trebuit s'o înțeleagă mai bine aceasta. N'a proiectat Platon — și după el noi ceilalți — asupra tuturor acestora lumina cunoștinței? Nu-i scandalos, acum, în vremea noastră, să cauți a acoperi cu mistere și cu visuri nebuloase această întreagă construcțiune admirabilă, clără, și așa putea să zic, neclintit de perfectă, pe care noi, pe care prietenii înțelepciunii, pe care școala, pe care —

Prințul Iulian. Adio, Vasile! Văd o lumină în drumul meu!

Vasile din Cezarea îl cuprinde în brațe.

Eu nu te las; te țin bine!

Prințul Iulian se smucește din brațele lui. Nimeni nu mă ține; — nu te împotrivi ispitei.

Dascălul de înțelepciune Libanios. Ce acces de nebunie! Prietene, frate, confrate, unde vrei să mergi?

Prințul Iulian. Acolo, acolo unde torțele să aprind și statuele zîmbesc!

Dascălul de înțelepciune Libanios. Pateare-o-ai face tu asta! Tu, Iulian, tu gloria noastră, lumina noastră, nădejdea noastră, — să alergi tu spre acel orb Efes, ca să te expui puterii unui șarlatan! Să știi că chiar în clipa când te cobori până la punctul acesta, în clipa aceea chiar, tu și-ai pierdut renumele mare de înțelept și de elocvente, pe care, în acești ani din urmă, la Pergamon și la Nicomedia, și îndeosebi aici, la marea școală a Atenei, tu —

Prințul Iulian. O școală, școală! rămâi cu cărțile tale; tu mi-ai arătat omul pe care-l căutam. (Ese repede prin portic spre stânga).

Dascălul de înțelepciune Libanios. Acest prinț tinăr e periculos pentru știință.

Vasile din Cezarea, cu jumătate de glas.

Prințul Iulian e periculos pentru mai mult decât aceea.

Trad. de C. Cioftoc.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa — mester de monumente și pietre de sculptură. —

Fabricașe proprie din marmură, granit, soapă, labrador etc., din pietre de marmură în magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căminaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dózsa-ut nr. 21. Telefon 664.** Filiale: Nagyvárad, Győzeben, Déva și Bánpartak.

NOUTĂȚI.

ARAD, 29 Septembrie n. 1908.

— **Starea sănătății M. Sale regelui Carol.** »Independența Română« scrie: Contrar știrilor alarmante răspândite prin unele ziare aflăm că sănătatea M. Sale regelui este mulțumitoare în ora prezentă.

M. Sa a avut prin câteva zile ale săptămânii din urmă dureri stomachale cari de atunci au încetat, dar cari n'au prezentat nici o gravitate. Aceste dureri sunt dealtcecum o urmare inevitabilă a boalei de care suferă M. Sa. *Este neexact că medici străini au fost chemați pe lângă M. Sa Regele.*

— **Deschiderea teatrului național din București** va avea loc în 27 Septembrie v. cu o piesă originală: »Cel din urmă vlăstar« de dl Pandelea.

La inițiativa dlui profesor Pompiliu Eliad, directorul general al teatrelor, o foarte frumoasă serată se va organiza pentru deschiderea stagiunii teatrale. Afară de piesa de mai sus, bucăți muzicale alese în mod special vor fi executate în antracte de orchestra ministerului de instrucție publică.

— **Catedra de limba românească** dela universitatea din Budapesta a devenit vacantă prin retragerea în pensie a dlui Ioan Ciocan. Acum abea înțelegem deplin, pentru publicarea scrisoarei deschise către Björnson i s'a părut tocmai acum, mai »actuală« lui Alexics, deși de mai multe luni în jurul bardului din nord s'a făcut tăcere. Săracul Björnson, dacă ar ști ce gheșefuri murdare prilejește numele său.

Rămâne însă altă chestiune de discutat: Dacă mai este lucru folositor ca bursieri români să fie obligați a mai urma cursurile românești ale unor profesori ca Alexics. Căci în privința științei ei nu se vor putea folosi cu nimic din cursurile unui »savant« ca el, iar în privința morală — să poate ceva mai primejdios decât ascendentul unui reneget?

— **Nou advocat român în Blaj.** Dl Dr. Ludovic Csato aduce la cunoștința publicului că și-a deschis biroul său de advocat în Blaj (str. Tipografiei, casa Naftali).

— **Turci și români.** Din Constantinopol să scrie »Independenței Române«. Frumoasa primire, care a fost făcută în România excursioniștilor otomani a pricinuit în cercurile turcești de aici o impresie indescriptibilă. Turcii spun că dintre vecini, cel mai bun prieten al lor e poporul românesc în care ei au o încredere nemărginită.

— **Ancheta în afacerea incendiului din Arad.** În afacerea incendiului care dăunăzi a distrus marea fabrică de lemne din Arad a lui Laendler, ancheta a constatat că focul a fost pus. Dovadă faptul că fabrica n'a mai funcționat de Vineri și inspecția s'a făcut Vineri seara chiar în locul unde focul a izbucnit. Ancheta continuă pentru a afla pe cel vinovat.

Și-apoi mai e un fapt știut de toată lumea din Arad: cu două săptămâni înainte a ars depozitul de lemne dela Boesig ale aceluiaș proprietar. Amândouă depozitele au fost asigurate pe sume mari.

— **Spital pentru holeră în Brașov.** »Gazeta« scrie că la ordinul ministerului de interne în Brașov s'ar fi înființat un spital cu 20 de paturi pentru bolnavii de holeră. Frumoase perspective pentru brașoveni...

— **Conferință anarhistă în Budapesta.** Sosirea de Joi a regelui spaniol la Budapesta e precedată de evenimente senzaționale. Poliția din capitală a arestat ieri noapte doi anarhiști cu numele Iacob Robinson și Nicolae Nascov, pe cari i-au prins în otelul »Predeal« vis-à-vis de gara de Ost.

Celalalt caz mai serios este, că poliția în urma unei înștiințări, a pus mâna pe 50 de inși cari discutau în secret într-o cârciumă din capitală. Pe pereții odăiei atârnav chipuri anarhiste, iar pe masă s'a aflat cărți anarhiste. »Conferențarii« s'au dat de socialiști, zicând, că ei discută despre votul universal, și nu pregătesc nici un plan ascuns. 40 dintre ei s'au legitimat, pe 3 însă cari păreau suspecți, neputându-se legitima, poliția i-a arestat.

Tot aci amintim, că în programul de călătorie al părechei spaniole s'a făcut o schimbare, întrucât părechea regală va sosi la Budapesta Sâmbătă cu trenul de 310 p. m.

— **Expoziția din Roma și din Turin.** Pentru a se sărbători, în mod strălucit a 50-a aniversară a proclamării regatului italian, orașele Roma și Turin pregătesc fiecare câte o expoziție, pentru anul 1911. Expoziția din Roma va fi privitoare la artă, istorie și arheologie, iar cea din Turin va fi pentru industrie și muncă, în număratoarele lor manifestări. Până acum cele mai multe state au arătat intențiunea lor de a participa la aceste expozițiuni puse sub înaltul patronaj al regelui Italiei. Guvernul român a fost asemenea invitat și va căuta să fie reprezentat.

— **Dinamită sub canapea.** Dia Cheimac ni-se anunță, că un necunoscut s'a furișat pe fereastră în casa unui econom foarte avut, cu numele Aurel Jacu, punând sub canapea o dinamită. Dinamita a explodat cu putere mare, rupând în bucățele mobile și icoane, cauzând totodată și mari crepături în pereții casei. Jacu care dormea într-o odă învecinată a surzit de o ureche în urma explozării.

— **Înmormântarea lui Sarasate.** Violonistul Sarasate mori dăunăzi va fi înmormântat la Pamplona, orașul său natal. Primarul orașului a sosit la Biarritz pentru a lua ultimile dispoziții cu privire la înmormântare. Corpul va fi depus provizoriu într'un cavou, până când va fi construit mauzoleul în care se va odihni pe veci marele artist.

— **Nouă fundațiuni ale lui Carnegie.** Andrew Carnegie, cunoscutul miliardar american, a dăruit diferitelor instituții de binefaceri din Scoția suma de 6 milioane 250 de mil de lei, pentru a se ajută familiile în neputință de a-și câștiga pâinea. Se știe că Carnegie este de origine scoțian și că a plecat tinăr și sărac în America, unde în scurt timp a devenit ceace este astăzi.

— **Comemorarea constituției turcești prin timbre poștale.** Se anunță din Constantinopol că în curând se vor pune în circulație timbre poștale, aceasta pentru a se comemora restabilirea constituției.

— **Femela advocat.** Baroul parisiian și-a mărit numărul membrilor cu încă un advocat-femeie. Domnișoara Elena Miropolaky a debutat în mod strălucit mai zilele trecute în fața curții cu jurați.

— **Aviz!** Abonații cari au primit cartea »Iobăgia« de Ioan Russu-Șirianu și n'au trimis încă prețul ei sunt rugați prin aceasta a trimite suma de 3 cor. 30 fileri.

Economie.

— **Exportul de nuci al României.** Iată cari sunt cantitățile de nuci expediate din România în străinătate în cursul celor șapte ani din urmă.

Anul	Cantitatea în kilograme
1900—901	3.743.000
1901—902	4.307.000
1902—903	6.709.000
1903—904	1.777.000
1904—905	3.887.000
1905—906	4.991.000
1906—907	4.643.000

Cifrele arătate nu cuprind decât expedițiunile ce au fost făcute în cantități de cel puțin 1000

melodramele antice și »văduva inconsolabilă« se ar mai fi decât o mască prăfuită a unei vechi și comice tragedii. Și, în fine — gândiți-vă — nu va mai exista nici divorț! Dacă nu pentru altceva, măcar numai pentru motivul acesta, cine iar vrea să se întoarcă la acest stat ideal?

De acest stat s'ar mai putea spune multe încă; dar nu voi adăoga altceva, gândindu-mă că cele spuse până aci ajung cititoarelor mele, pentru a deduce, că această perfectă Republică a Utopiei, care nu numai reprezintă, ci traduce în fapt vital socialismului și împărăția lui Dumnezeu pe pământ, dă forma concretă și arată întocmai cum sunt astăzi, aspirațiunile »femeilor moderne feministe« și »sufragetelor« dacă și eu am isbitit a înțelege bine sensul și scopul acestor spuse.

Ei bine! Să nu vă minunați, dacă după ce ați descoperit regatul fericirii femeiești, vă cer, eu, de a renunța la el. Din nefericire pentru mine, am idei bătrânești, și tot ce aș putea să fac, ar fi să stau la o parte și să-l privesc funcționând. Am declamat — și cu cât entuziasm încă — »Das Lied der Glocke«, am înălțat imnuri frunților pudici și fețelor gata de a se impurura ale virginelor și ale miresele; am cântat cu transport iubirile caste, bucuriile adevărate ale vieții și palpitările naive ale Margaretelor. Cine ar mai înțelege, în harababura actuală feminisistă, aceste naive și insipide cântece?

Și dacă ar trebui să vă spun întreg gândul meu, v'ași spune, fără esitare, că prefer instituțiunile de acum o mie de ani cu sistemele arhaice și cu toate defectele lor; dar aci e chestie după cum se știe, de gust și de obicei. Eu am voit numai — pentru acei cari caută cu orice preț o viață de înălțare pentru femeia modernă și cari sunt mereu orbiți de mirajul feminismului — să le arăt o altă viață trăită deja acum mii de ani de strămoșii noștri Daci și părăsită în urmă, din cauza impunerii instituțiilor romane tiranice, cari au fost mai drastice decât ori cari altele, după cum fiecare poate vedea, căci aceste instituții înălțăesc și astăzi toată lumea civilizată.

Carmen Sylva,
Regina României.

Dela frați.

Pilda archiereilor noștri.

Să pare că pilda archiereilor români din Ungaria cari caută cu orice prilej să-și a firme sentimentele lor »patriotice« și »gubernamentale« a prins și în Bucovina. Iată ce cetim în privința asta în »Neamul Românesc« :

În ciuda ambelor partide politice, care și-au scris antisemitismul în fruntea programului lor, mitropolitul Repta cochetează pretutindeni cu Evreii bucovineni, cari din sat în sat îl întimpină cu »toira«, pe care I. P. S. Sa a declarat-o în public de sfântă.

În Solca și pretutindene, mitropolitul bisericii românești face vizite rabinilor și altor percinnați, și la tot prilejul își exprimă speranța sa că încredările ce se fac contra jidanilor trebuie să înceteze și pacea prea fericită să prindă nouă rădăcini, mai trainice și mai adânci decât până acum.

Nu știm, o face numai spre a arăta proștilor săi că nu e dorința guvernului să se facă antisemitism în țară, ceace o știm cu toții, sau poate o face spre a se pune rău cu poporul românesc.

Dela judecătorii.

— **Măcelul dela Cernova.** Din Rosenberg se anunță că procurorul a intentat proces de presă ziarului slovăcesc »Narodne Noviny«, pentru calomnie și ultraj adus suprefectului Pereszlyeny în legătură cu măcelul dela Cernova. Funcționarul Andrei Obuch și măsarul Iosef Cipa au primit răspunderea articolelor. Procesul se va judeca la tribunalul din Budapesta.

kgr. Din acest tablou se vede că, în anii 1903 și 1904, recolta de nuci fiind foarte slabă, cantitățile de nuci expediate au fost cu mult inferioare celor din alți ani și în special din anul 1902, când s'a atins maximum de 6.709.000 kilograme.

*

Expozițiunea de struguri și de vin, în Timișoara. Reuniunea economică a comitatului Timiș, cu ocaziunea expozițiunii de paseri domestice, co se va aranja din 4-6 Octomvrie n. a. c., va organiza și o expoziție de struguri, de poame și de vin. La această expoziție pot participa producătorii de struguri, de poame și de vin din orice ținut.

*

Budapesta, 30 Septemvrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum. :

Grân pe Oct. 1908 (100 klg.)	22-78	22-80
Săcară pe Oct.	18-64	18-66
Cucuruz pe Malu	14-62	14-64
Ovâs pe Oct.	16-06	16-08

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou		
De Tisa	22 K.	80-23 K. 80 fl.
Din comitatul Albel	22	60-23
De Pesta	22	60-23
Bănățenesc	22	80-23
De Bacica	22	80-23
Săcară	18	70-18
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15	75-15
» de cvalitatea II.	15	40-15
Ovâs de I.	16	40-16
» » II.	15	80-16
Cucuruz vechiu	16	60-16
» nou		

Felurimi.

Care trenuri vin și pleacă din gările Parisului. Cunoscuta revistă franceză L'illustration a avut ingenioasa idee ca cu ocazia răscumpărării de către stat a liniilor ferate franceze care formează rețeaua de apus, să publice o interesantă statistică de toate trenurile cari vin și pleacă din diferitele gări ale Parisului într'un timp de 24 ore.

Numărul lor — un număr la care nimeni nu s'a gândit, desigur — se ridică la 3946. Iată acum cum sunt repartizate. Nordul Franței este servit de compania liniilor ferate de Nord care n are decât o gară cu 991 de trenuri. Răsăritul Franței este servit de compania liniilor ferate de Est, care are două gări: gara de Est cu 374 de trenuri și gara Vincennes cu 204 trenuri. Sudul Franței este servit de companiile P. L. M., care are gara Lyon cu 212 trenuri și compania Orléans care are gara Quai d'Orsay cu 249 de trenuri și gara Luxemburg cu 164 de trenuri. Apusul Franței este servit de compania de Vest care are gările St. Lazare cu 1173 de trenuri, gara Montparnasse cu 269 de trenuri și gara Invalidilor cu 310 trenuri. Afară de aceasta pe linia de centură circulă zilnic alte 240 de trenuri. Din cele două gări ale Bucureștiului, în intervalul de 24 ore, vin și pleacă 59 de trenuri. După cum se vede dar, diferența este colosală.

BIBLIOGRAFIE.

I. *Rusu-Sirianu: Iobăgia* (Vol. I) până la finea secolului XV. Pag. 408. Arad 1908. Tipogr. Diecezană gr. or. rom. Prețul 3 cor.

VIII.

Regele Sigismund, om venit în Ungaria din apus, cap luminat, are bune intenții pentru iobagi. Dar, în bunele sale intenții e împiedecat de luptele interne și presiunea exercitată de oligarhi.

În lăuntrul țării, regele e ocupat cu înfrângerea conspiratorilor (episcopul Horváti a asasinat pe văduva regină Elisabeta.) cari atentau până și contra vieții sale. În Bosnia și Slavonia, magnații răsculați, partizanii pretendentului de tron Ladislau (fiul micșor al lui Carol-cel-mic Neapolitanul) chiamă pe turci într'ajutor, pentru cucerirea tronului. În Oradea-mare, magnații resvrățiți fac jurământ, să detronizeze pe Sigismund; iar Husiții

se răspândesc dela Pojon până în Ardeal, până în Moldova, cuceresc orașul Késmárk, iar în N.-Szombat stabilesc gardă.

Din afară de țară, papa Bonifaciu IX se dă pe partea răsvrățiților partizani ai lui Ladislau; în Bchemia e strămtorat de husitism, fiind fratele său Venceslav, un om neajutorat, domnitor acolo; Venetia își încorporează aproape întreg litoralul dalmatin, pe când turcii fac incursiuni în țară și pustiesc până la Timișoara.

Cu toate greutățile situației sale, Sigismund a știut să se impună și înlăuntru și în afară.

Ce e drept, cu mari greutăți a înfrânt pe rebelii din țară; a ordonat sistarea dării ce se plătește scaunului papal, interzicând supușilor săi de a executa ordinele papale primite direct.

Dezastrul dela Nicopole (12 Sept. 1396) în care a pierit o mândră armată, a sguduit adânc puterea țării și a regelui Sigismund, fiind acest dezastru un fatal preludiu, pentru viitorul Europei centrale.

Peste țara eroului dela Rovine, Mircea domnul Munteniei, tovarăș al lui Sigismund la dezastru dela Nicopole, a trecut de-asemena, mai târziu, potopul păgân, dar și Sigismund s'a recules, ca și cumintele Voevod bătrân și mare, pentru a lăsa moștenire mai bună, decât cea rău gospodărită de urmașii lor...

Pedepsind cu asprime pe magnații răsvrățitori, cu ocaziunea adunării convocate la Kőrösudvarhely, regele convoacă (24 Septemvrie 1397) parlamentul, în Timișoara, fiind chemați acolo, întâia oară, nu numai membrii înaltei aristocrații, ci și nobilimea comitatelor și reprezentanții orașelor.

Bula de aur se reînnoiește cu oarecari inovațiuni și modificări de căpetenie.

„Domnul stegar dela frontieră dacă nu va putea apăra singur frontiera, trebuie să meargă cu regele. Nobilii cu iobagi sunt datori să dea, de fiecare 20 de iobagi unul armat cu săgeată. Jumătate din veniturile bisericesti se întrebunțează pentru înarmare, având a se plăti de-acuma în bani gata.

A mai decretat acest rege, că orice danie, făcută de rege în strămtorare ori forțată prin mijlocitorii, pentru împăcarea dintre rege și răsvrățiți se socotește de neobenită.

Față cu aceasta atitudine demnă și conștientă, magnații au făcut conspirație (28 Aprilie 1401), au prins pe rege și l-au arestat.

Dar oligarhi resvrățitori strămtorați de partizanii regelui îl liberează, neștiind pe cine să aleagă în locul său și prin intervenirea papii se face pace.

Edificat asupra situațiunii sale și pentru a-și întări pozițiunea, Sigismund încheie alianță cu Habsburgii, cari îi făgăduesc să-i ajute a dobândi coroana Bohemiei, în schimb Sigismund se obligă a desigra pe Albert de Habsburg de moștenitor.

Abea în anul 1404 ajunge regele cu mâinile mai libere. La 1405 Maiu și August ține dieta în Pojon, după ascultarea, rugarea, sfatul, părerea și plângerea deputaților și trimișilor din toate comitatele, cercurile, orașele, opidele, satele libere de jurisdicțiunea regească, după sfatul și matura chibzuire a prelaților, baronilor, a fruntașilor celor mai puternici ai țării.

Acest parlament decretează pe locuitorii orașelor de al 4-lea ordin în stat. Pentru iobagi, s'a decretat, că pot să se mute de pe o moșie pe alta, de pe moșii regești pe ale nobililor clerici sau lumeni și vice-versa. Cea mai importantă hotărâre, în favorul iobagilor este, că orice pretenție are proprietarul asupra unui iobag, dacă în decurs de o lună nu o poate încasa într'o lună de zile, iobagul e liber să plece.

Această dispoziție deși e complectată prin amenințarea cu pedeapsă pentru oligarhi contravenienți, totuși sunt dovezi, că și după aceste dispoziții legale, iobagii au suferit mult, din partea oligarhilor.

Vremurile se schimbă, dar oamenii nu!

Sigismund se împacă cu noul papă Inocențiu VII. Iar la dieta din 1411 primește omagii ca rege roman. Tot atunci s'a săvârșit actul important care leagă Austria cu Ungaria, prin legătura ce se face între casele de Habsburg și Luxemburg (logodna prințului Albert de Austria cu singura fiică a regelui, Elisabeta).

Ladislau II, ultima odraslă din casa Anjou moare într'o campanie de războiu.

La sinodul din Constanța, unde e condamnată doctrina lui Huss și apostolului ei însuși, Sigismund ajunge, împărat și rege, este spada și scutul catolicismului papal.

Dar Venetia comercială și artistică începușe a-și lărgi hotarele, iar sultanul Murad se apropie cu o armată formidabilă de granița dunăreană a țării.

George Brancovici, Voevod al Serbiei se pleacă turcilor; Tvaco al Bosniei cedeză de silă turcilor, mai multe cetăți; Dan al Munteniei, alias al Ungariei, e descoperit de rivalul său Vlad (Dracul) — care se pleacă sultanului (1431) după ce Radu susținut de turci, cade în luptă, — cuprinde Severinul, pe când turcii, pătrunzând în Ardeal pustiesc și robesc.

Campania lui Sigismund contra turcilor s'a sfârșit cu înfrângerea dela Galambocz și pacea încheiată cu turcii, pentru a putea isprăvi cu dușmanul din casă, cu husiții. Dar el moare, la (9 Dec.) 1437, fără a fi putut garanta siguranța graniței contra turcilor; lăsând Ardealul într'o situație de plâns (cu revoluția țărănească); Bohemia aproape ajunsă pe mâna regelui Poloniei, chemat de husiți; iar oligarhi torturând pe iobagi în mod neomenos, pe când ordele păgâne pustiau și robeau țară și popor...

Regele Sigismund deși a căutat, în domnia sa, să organizeze armata și a făcut recenzământul bărbaiilor capabili de a purta arme; deși a avut bune intenții pentru iobagi și a strămtorat și pe oligarhi și pe clericali, — dar a avut prea multe direcțiuni, fețe, în cari a trebuit să lupte, să stea față, în mai multe direcțiuni deodată.

Ungaria, în legăturile sale cu Europa centrală și cu nevoia de apărare față de potopul ce se pornise din răsărit, avea să devină o putere orientală ori apuseană?

Habsburgii apuseni îi iau moștenirea grea, pentru a complectă pe „Regnum unius lingua“, cu „Justitia regnorum fundamentum“, în acest orient al nostru.

Din Ocina.

Anunț literar-muzical. »Liturgia pentru 3 voci« de copii sau de bărbai publicată de subscrisul în anul 1902 s'a dovedit de bună pentru învățătorii noștri la formarea de coruri bisericesti atât din copii de școală cât și din adulți.

Deoarece ediția primă s'a epuizat deja de aproape un an, iar de altă parte liturgia mi se cere de către mai mulți dintre dñii învățătorii — m'am hotărât a tipări o nouă ediție, însă numai în cazul când, sub formă de abonament, voi putea să-mi asigur cel puțin în parte cheltuielile de tipar.

De aceea îmi iau voie a mă adresa la DV. cu rugarea, ca — întru cât nu ați avea deja liturgia amintită și Vă poate fi de folos — să binevoiți a comandă cel puțin un exemplar.

Prețul unui exemplar în abonament (în legătură de lux) este 2 cor. (altfel cel puțin 3 cor.). La comanda de cel puțin 10 exemplare dau un rabat de 20%.

Banii trebuiesc trimiși anticipativ la adresa subscrisului.

Abonații primesc exemplarele comandate imediat după apariție (franc, sub bandă). Cu distincția stimpă — Sibiu, la 7/20 Septemvrie 1908. T. Popovici, profesor de muzică la seminarul »Andreian«.

*

A apărut Nr. 15 din »Frăția Românească«, revistă naționalistă, cu următorul sumar: Societățile cooperative și clasa de mijloc, A. C. Cuza, Singurătate (versuri), Eugeniu Revent, Datoria creștinului de a se ruga, pr. Const. Morariu, Portrete literare (M. Sadoveanu) de Oreste, Indisciplina în armata franceză, Dr. August Scriban, Versuri populare, Eug. Bourceanul, precum și diferite și ri.

Poșta Redacției.

Dñi A. Ș. Deva. Dorim confirmarea faptului ce ne comunică prin mai mulți fruntași de acolo căci trebuie să fim precauți cu publicarea unor atacuri de acest fel.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichin.

Un candidat de avocat cu praxă bună.

afă aplicare cu 1 Octombrie 1908 în cancelaria avocatului **Dr. OCTAVIAN VASU** din Făgăraș cu condițiuni favorabile.

AVIZ!

Am onoare a aduce la plăcuta cunoștință a damelor din loc și jur, că fostul

magazin de pălării

a văduvei **Kábdebo Miklós-né** aflător în edificiul teatrului orașenesc existent de **45 ani în Arad**

l-am preluat

și l-am provăzut cu cele mai moderne pălării pentru dame.

Rog deci p. st. public ca cu încredere avută în înaintașa mea să mă onoreze și pe mine, deoarece sunt de principiul să servesc p. st. mușterii **marfă bună — cu preț ieftin.**

Rugându-mă pentru binevoitorul sprigin și pentru cercetarea magazinului meu de pălării, rămân cu toată stima

POLTZ MARY
urm. văd. Kábdebo M.

Caut un scriitor

cu praxă bună

în afacerile cancelariale și cunoscător de cartea funduară. Să se adreseze de-a dreptul la mine competentul.

Dr. Octavian Pavelea
adv. Bethlen.

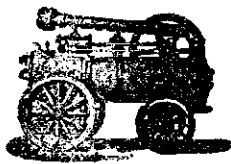
Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabrici de șpirt. Aceste le efeituește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție.

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.

APĂ MINERALĂ PHOENIX

DIN BUZIÁS

IN PRIVINTA EFECTULUI **PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BAȘICA**
INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic.

Apă de masă neobișnuit de răcoritoare.

Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și inisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit administrația izvorului:

Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.

Depozit general: **STAUDT MIKLOS**, Arad, Boross-Béni tér 22. Telefon Nr. 654.

Se poate căpăta la toate prăvăliile de coloniale.

Reclama e sufletul comerțului.

Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.
Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.

Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de șpirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz și boicete de luminat.

Mașini de cusut mănuși și blănării. Stărpitor de troscoțel, economisator de cărbuni. Repararea instrumentelor de desemn.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
 Multe recunoștințe

ZWÖRNER B.

PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întample prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai cheltuielile mele. —

Preparație îngrijită, artistică, în formă — naturală, lucru trainic, prețuri — moderate! —

* * *

Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pistruiilor și a necurătenilor de pe față. 1 borcan 1 cor.

Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.

Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană.

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra a-sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Soirt de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghieri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doftorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătăături depărtează repede bătătura, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».

Comandele din provință se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,

farmacia și drogheria la Salvator.

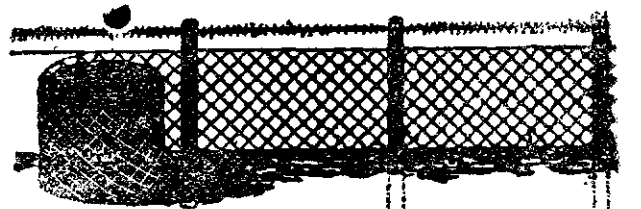
Zagrab (Croatia).

Sontag Marton

fabrică de somiere de sârmă, zifurii pentru trăsuri și de site

Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilage de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea

curților de fazan, păduri, vii, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galte,

ciururi de pământ și nisip

ștergătoare de picioare din sârmă cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somiere elastice de sârmă și zifuri elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrece toate grilagiurile prin trainicie și practicitate.

Cele mai bune mașini de cusut de azi sunt

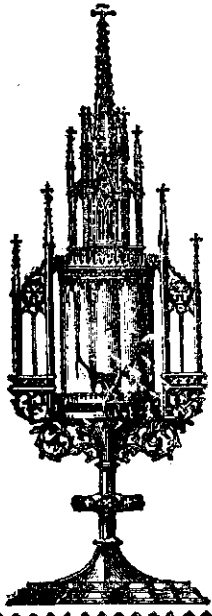
PFAFF

Mersul ușor fără șgomot. Ediție de gust. Durabilitate fără seamăn. În întrebuințarea cea mai efină, cea mai practică pentru broderie artistică. Se pot căpăta în magazinul lui

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Jambrik József

auritor, vâpsitor
de biserici, pregătitor de cadre (rame) aurite.

SEGHEDIN.

(Szeged), strada Kelemen nr. 4.

PRIMEȘTE orice lucrări noi și reparații de această branșă precum: altare, amvane, cruci, prapori (steaguri), icoane și cadre (rame), precum și renovarea și vâpsirea obiectelor bisericești cu aurul — cel mai bun care nu-și perde fața. —

Prețuri favorabile și
executare cu punctualitate.

Dubinievicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chemice și parfumuri.

Kolozsvár, Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine:

Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire.

Văpseli mirositoare

Parfumuri, pudre, săpunuri din țară și străine.

Gazete pentru instrumente de manicurare și parfumuri.

Petrol-China

cel mai bun mijloc contra mătreței a căderii părului și cărunțirii.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

Ciorapi împlețiți în temnișă.

George Iancovici

ARAD, Forray utca 2 sz.

Principiu:

Câștig puțin, circulație mare.

Au sosit noutățile de toamnă!

Aduc la cunoștința p. st. public că în prăvălia mea s pot vedea următorii articlii de curând sosiți:

Cumpărări nu sunt obligate.

Postavuri de costumuri englezești colorate, flaneluri de halaturi de lână și de ermelin, barcheturi, tenisuri.

Mătăsuri pentru bluze la modă, asortiment bogat.

Albituri femeiești gata, pânză de ață și pamut, șifoane. Covoare, perdele, fețe de pat și de masă. și mulți alți articlii, cari nu se pot toate înșira.

Postavuri de reverenzi so-site acum, brâuri preoțești de culorile roșu, vânăt și negru.

TRISKA J.

Primul depozit de piane din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj)
Sétatér utca Nrul 10
Recomandă pianurile și pianele sale provenite din fabricile celebre din țară și din străinătate precum și atelierul său de reparați instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repare repede, prompt și estin cu mijloace moderne.

Pianuri cu chirii ieftine.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez epesele de intabulare, convertez datorțiile de interese mari.

Resolvare grabnică, serviciu prompt.

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, creșului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

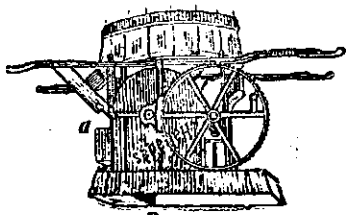
ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili și demni de încredere.

Atelierul de mașini **Bittmann Pál** Budapesta, IX. Lonyai utca 36.

»Haladás« cea mai perfectă mașină pentru storsul strugurilor. Pe oră stoarce 1400 kgr. struguri.

Zdrobește perfect boabele de struguri și le scapă deșin desfăcute de cotor în vasul de sub ea, iar boabele necoapte dimpreună cu cotorul le socate separat pe apertura »D«.

Prețul 200 coroane.

:: In atelierul meu se pot vedea ori și când. ::
Cu prețurile și cu deslușiri servesc bucuros.